

Forfatter: Blicher, Steen Steensen

Titel: Udvalgte værker

Citation: Blicher, Steen Steensen: "Udvalgte værker", i Blicher, Steen Steensen: *Udvalgte værker*, Gyldendal, 1982-83, s. 432. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-blich07-shoot-idm139805836412976/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Udvalgte værker

- 297 de jure: i kraft af loven
de facto: i virkeligheden
Populationen: befolkningen
Sportulering: modtagelse af sportler, tilfældige indtægter ved et embede, f.eks. betaling for udstedelse af visse dokumenter
Jurisdiction: retskreds; her: embedsdområde
stavileret: stabiliseret, fæstet, fastlagt
arbitrært: skønsomt
298 Stokke: bjælker eller planker der på de gamle tingsteder tjente som sæde for dommer og meddomsmænd (stokkemænd)
cavere: kautionere, borgere
Oppebørselsmaade: måde at modtage betaling på
„cessante causa cessat effectus”: med årsagen ophører også virkningen
300 emphatisk: (her) fyndigt
Poenitence-Kald: „straffe-præstekald” med ringe indkomster
301 cathedrisere: undervise (ved spørgsmål og svar), „overføre” (f.eks. konfirmander)
copulere: vie
Emolumenter: embeds-blindkomster
302 „kjender sine ...”: Joh. 10. 14
generaliter – specialiter: i almindelighed – i særdeleshed
Mundord: tale, sprog
304 Pluraliteten: flertallet
fede Kalde: Kalde er jysk flertalsform
305 Æquilibrium: ligevægt
„Exempla illustro”: hentydning til skolastisk læresætning: exempla illustrant sed non probant: eksempler oplyser men beviser ikke
odiosa: hentydning til en anden læresætning: exempla sunt odiosa: eksempler er forhadte, d.v.s. man taler ikke gerne om dem
exiperede [exciperede]: fra alle I'ora: undtagne fra alle domstole
Lyseholder: person som er til grin
riipakkes: drikkes fuld
Pidsk: rus, kæfert

Betænkninger

Jyllandsposten 14. og 21. maj 1838. Signeret Ø. Den fulde titel er: Betænkninger ved Assessor Algreen-Ussings Skrivt „om en Forening af begge de danske Stænderforsamlinger.”

- 307 Assessor Algreen-Ussing: Tage A.-U. (1797-1872), liberalt sindet medlem af stænderforsamlingen i Roskilde. Hans opsigtsvækkende pjee om forening af østlændernes og den nørrejske stænderforsamling udkom i 1838
Codex: lovbog, samling af love og forordninger
Landbrønderierne: forbudet mod hjemmebrænding gjaldt for hele kongeriget, men respekteredes næppe meget i Jylland; jfr. Blichers bemærkninger i topografien Viborg Amt (side 125 ff.)
308 Committenter: fuldmagt-givere; her: de valgberechtigede
309 Kongen ... renuncerede: et mindre antal stænderdeputerede var kongevalgte
310 at også Landsbyeprester burde optages: se sidste note til „Mosaiterne, som Stænder-Deputerede” (side 231)
311 reciproque: gensidige, indbyrdes
beneficeret med: begunstiget med (som del af embedets indtægt)
Beneficiat: det gods som er tillagt embedet
Wulff, Kirk: de stænderdeputerede proprietær H.A. Wulff, Viborg amt. og gårdejer Ole Christian Kirk, Ringkøbing amt. De var begge personlige venner af Blicher
313 indbyrdes Underviisning: se sidste note til *Min Tidsalder* (side 338)
fremsatte „Sager til Behandling i Stænderforsamlingen”: de fleste af de forudgående Ø-artikler i Jyllandsposten præsenteres som „Ogsaa en Sag, der egner sig til Stænderforsamlingernes Behandling” eller lignende

Sammenligning mellem Collegial- og Ministerial-Bestyrelse

Jyllandsposten 4. februar 1840.

- 314 Collegial-Bestyrelse: under enevælden varetoges centraladministrationen af en række collegier hvis medlemmer behandlede sagerne på møder og ved stemmeflerhed afgjorde de mindre. Større sager forelagdes kongen til endelig afgørelse
Majore – Munore: dur – mol
Stambul: Istanbul
Nonplusultra: uovertræffelig, højeste fuldkommenhed
Sinecure: embede med god løn uden arbejde
begge Collegier klunres: ved et kunstgreb fik Blicher det engelske parlament gjort til et kollegiestyre